

Pr. 396/2023
CJ

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158- 12262

Chişinău

22 noiembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se prezintă Avizul la proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*inițiativa legislativă nr.396 din 08.11.2023*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.911 din 22 noiembrie 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire aprobarea Avizului (în limba română –1 filă și în limba rusă –1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română – 6 file).

Secretar general
adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Viorica Mustea
Tel.: 022-250-128

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	3001
"dd"	11 2023
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chişinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 911
din 22 noiembrie 2023
Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 98 / 2023

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 396 din 8 noiembrie 2023) de către domnul Chiriac Igor, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei informative, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul ajustării realizării Prior Action din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (FMI).

În acord cu obiectivul trasat în MEEP, proiectul urmărește modificarea Codului de procedură penală pentru a asigura că în jurisdicția de investigare a Procuraturii Anticorupție intră:

(i) toate tipurile de infracțiuni legate de corupție enumerate în Convenția ONU împotriva corupției (UNCAC), inclusiv spălarea de bani și delapidarea de fonduri atunci când sunt comise de oficiali la nivel înalt din mandatul Procuraturii Anticorupție, precum și falsul în declarații vizând averea și interesele personale;

(ii) toți funcționarii de rang înalt definiți în Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 la art. 123 alin. (3), cu excepția funcționarilor din raioane, sate și orașe și alți funcționari publici de nivel înalt din instituțiile publice centrale, cu transfer de dosare penale în curs în conformitate cu jurisdicția de investigare revizuită până la 31 martie 2024.

Prin proiect se propune o redacție nouă a art. 270¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, prin care se reglementează competența Procuraturii Anticorupție la exercitarea urmăririi penale.

Astfel proiectul de lege delimitează mandatul Procuraturii Anticorupție după 2 criterii:

- a) stabilirea subiecților speciali;
- b) instituirea unui prag valoric pentru beneficiu ilicit sau a prejudiciului cauzat.

Având în vedere cele expuse în nota informativă și luând în considerare că modificări similare au constituit obiectul proiectului de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt) promovat pe platforma Ministerului Justiției, se confirmă necesitatea operării amendamentelor ce vizează competența Procuraturii Anticorupție care urmează să se concentreze pentru investigarea infracțiunilor de corupție care au fost săvârșite de către funcționarii de nivel înalt.

Astfel, în scopul îmbunătățirii proiectului prin prisma cerințelor de calitate a actului normativ expunem următoarele observații și propuneri.

La articolul I:

1. În partea ce ține de conținutul art. 270¹ alin. (1) pct. 1) lit. a), propunem ca în lista subiecților de la lit. a) să se regăsească primarii, viceprimarii, consilierii municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender ținând cont de statutul acestora și rangul pe care-l dețin.

În acest sens, recomandăm ca lit. a) să se expună într-o redacție, astfel încât să se asigure, pe de o parte, realizarea Prior Action din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (FMI), iar pe de altă parte, trasarea ca subiecți speciali doar a primarilor, viceprimarilor și consilierilor celor mai mari municipii. Astfel, recomandăm ca redacția art. 270¹ alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 să aibă următorul cuprins:

„a) persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, primari, viceprimari, consilieri ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender, cu excepția primarilor, viceprimarilor și consilierilor celorlalte municipii, precum și a primarilor și a viceprimarilor orașelor, satelor și comunelor, consilierilor locali ai raioanelor, orașelor, satelor și comunelor;”.

2. Cu referire la art. 270¹ alin. (1) pct. 1) lit. b)

În nota informativă a fost argumentat faptul că în categoria „funcționarilor publici de conducere de nivel superior” vor intra și adjuncți ai conducătorilor autorităților administrative ale Serviciului Fiscal de Stat, ale Serviciului Vamal, ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, ale Inspectoratului General ale Poliției, ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, ale Inspectoratului General de Carabinieri și ale Agenției Achiziții Publice.

Cu toate acestea, atragem atenția că în conformitate cu art. 8 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, categoria funcționarilor publici de conducere de nivel superior include persoanele care sunt numite în una dintre următoarele funcții publice de conducere de nivel superior:

c) secretar general adjunct al Guvernului, secretar general al ministerului, secretar general adjunct al ministerului, adjunct al conducătorului autorității administrative;

d) conducător și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Curtea de Conturi, Consiliul Concurenței, Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru egalitate) și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Parlamentul, Președintele Republicii Moldova).

Pe când dispozițiile art. 9 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public reglementează altă categorie de funcționari publici, și anume funcționari publici de conducere, care de altfel sunt diferiți de funcționarii publici de conducere de nivel superior. Or, art. 9 alin. (1) lit. a) din legea respectivă, stabilește expres că în categoria funcționarilor publici de conducere intră: conducător și adjunct al conducătorului organului din subordinea ministerelor și a altor autorități administrative, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege;

Având în vedere că Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și Agenția Achiziții Publice sunt autorități din subordinea Ministerului Finanțelor, iar Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Inspectoratul General de Carabinieri sunt autorități din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, este cert că adjuncții conducătorilor acestora sunt funcționari publici de conducere, în sensul art. 9 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Respectiv nu se vor încadra ca subiecți speciali ce vor fi acoperiți de lit. b) pct. 1) alin. (1) art. 270¹ din Codul de procedură penală.

Mai mult ca atât, din pct. 2 al Statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 156/2002, se distinge că Compania este o organizație de stat autonomă inclusiv cu autonomie financiară de nivel național. Cu toate acestea, odată ce directorul general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină este numit de Guvern (a se vedea pct. 27 din același Statut), acest subiect se încadrează în subiecții de la lit. a) pct. 1) alin. (1) art. 270¹ din Codul de procedură penală.

Pornind de la aceste raționamente, în vederea asigurării unei abordări consecvente și o încadrare sistemică a tuturor subiecților, în mandatul Procuraturii Anticorupție, optăm pentru o reglementare distinctă a acestora în pct. 1) alin. (1) art. 270¹ din Codul de procedură penală prin completarea cu literele e)-i) cu următorul cuprins:

„e) director adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;
f) director adjunct al Serviciului Vamal;
g) director și director adjunct al Agenției Achiziții Publice;
h) director general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

i) șef adjunct al Inspectoratului General al Poliției, al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și al Inspectoratului General de Carabinieri”.

3. În altă ordine de idei, menționăm că art. 270 alin. (1) pct. 1) lit. i) din Codul de procedură penală prevede că procurorul exercită urmărirea penală în cazurile infracțiunilor săvârșite de angajații Centrului Național Anticorupție, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu excepția celor prevăzute la art. 270¹.

Pornind de la specificul activității Centrului Național Anticorupție, considerăm că investigarea faptelor de corupție și a celor conexe săvârșite de

aceștia, în legătură cu folosirea situației de serviciu trebuie să se afle în competența Procuraturii Anticorupție, în temeiul unor raționamente de ordin obiectiv precum:

- relevanța subiectului special (calitatea de funcționar public cu statut special pe care îl au colaboratorii Centrului Național Anticorupție);
- necesitatea investigării acțiunilor infracționale ale colaboratorilor Centrului Național Anticorupție de către procurori specializați, întrucât colaboratorii Centrului Național Anticorupție, de exemplu ofițerii de urmărire penală sau de investigații, sunt subiecți speciali care posedă cunoștințe de specialitate ce vizează tacticile și metodicele de investigare a infracțiunilor de corupție.

Din raționamentele invocate, investigarea unor subiecți de această categorie poate fi anevoioasă datorită unei prudențe sporite din partea acestor subiecți. Astfel, investigarea de către procuraturile teritoriale a faptelor săvârșite de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție s-ar putea dovedi a fi ineficientă. Or, procuraturile municipale/teritoriale nu sunt fortificate pentru a investiga autonom infracțiuni de corupție comise de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție, iar prevederile actuale (în vigoare din 22 august 2023), în acest sens, ar trebui păstrate.

Prin urmare, propunem completarea art. 270 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) colaboratorii Centrului Național Anticorupție, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;”.

4. Din aceleași raționamente, dar și din faptul că este necesară stabilirea unei echități juridice cu privire la controlul asupra activității Serviciului de Informații și Securitate, este justificată menținerea ofițerilor de informații și securitate în competența Procuraturii Anticorupție. Mai mult ca atât, noile competențe ale Serviciului de Informație și Securitate în materie de activitate contrainformativă și informativă externă asigură reziliența statului la amenințări asupra securității.

Prin urmare, opinăm ca odată ce controlul asupra activității contrainformative se efectuează de către procurorii din cadrul Procuraturii Generale, abilitați în acest sens de către Procurorul General (a se vedea art. 43 din Legea nr. 179/2023 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă), considerăm rezonabil ca prevederile actuale (în vigoare din 22 august 2023) să fie păstrate, adică ofițerii Serviciului de Informații și Securitate să se regăsească în competența Procuraturii Anticorupție.

Astfel, opinăm ca art. 270 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală să se completeze cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) ofițerii de informații și securitate;”

5. Așa cum transcrie Prior Action din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (FMI), se impune necesitatea ajustării subiecților speciali care ar urma să intre în mandatul Procuraturii Anticorupție.

Prin propunerile sugerate se majorează semnificativ numărul acestora, astfel încât subiecții speciali vor fi într-un număr impunător. Pentru a evita o eventuală abundență a mandatului Procuraturii Anticorupție și asigurarea unui echilibru între criteriul „subiecților” și „pragul valoric” de stabilire a competenței acesteia, este necesar ca ultimul criteriu să fie proporțional diminuat până la limita capacității suficiente pentru detectarea, investigarea și urmărirea în mod eficient a infracțiunilor de corupție la nivel înalt.

În același timp, analizând datele furnizate de către Procuratura Anticorupție, Raportul elaborat de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție „Ruperea cercului vicios: regândirea cadrului instituțional anticorupție în Republica Moldova”¹ și Raportul elaborat de Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) „Analiza funcțională a Procuraturii Anticorupție a Republicii Moldova”², propunem ca limita mărimii beneficiului ilicit să fie de 7 000 de unități convenționale și a prejudiciului cauzat de 70 000 de unități convenționale, ceea ce ar asigura echilibrul cuantumului pragului pecuniar pentru ca în competența Procuraturii Anticorupție să intre și alți subiecți, indiferent de calitatea persoanei.

La Articolul II.

1. Cu referire la Articolul V alin. (5) din Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), menționăm că din norma respectivă se desprinde că vor fi transmise Procuraturii Generale toate cauzele penale, inclusiv cele de care *a priori* Procuratura Anticorupție și organul de urmărire al Centrului Național Anticorupție vor fi competente să examineze cauzele penale.

Pentru o tranziție eficientă și repartizare treptată a cauzelor penale care va asigura o perioadă rezonabilă în care cauzele penale vor fi transmise Procurorului General și timp suficient pentru ca ultimul să decidă, se impune unele intervenții la alin. (5) al articolului V din Legea nr. 245/2023.

Astfel, textul „cu excepția cauzelor în care sunt necesare acțiuni ce nu suferă amânare,” considerăm că ar fi rezonabil de a fi substituit cu textul „pentru care nu vor fi competente să efectueze urmărirea penală în temeiul prezentei legi”. Modificarea respectivă va asigura lipsa necesității transmiterii tuturor cauzelor către Procurorul General, ci doar a celor care nu vor fi de competența Procuraturii Anticorupție sau organului de urmărire penală a Centrului Național Anticorupție.

2. Cu referire la articolul V alin. (5²) din Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), menționăm că dispozițiile respective asigură continuitatea înaintării învinuirii în instanțe de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție în care urmărirea penală a fost efectuată sau condusă de aceștia. Totuși, pentru evitarea unor interpretări eronate și menținerea

¹ <https://ccia.md/reports/ruperea-cercului-vicios/>

² <https://ipre.md/2022/11/23/analiza-funcionala-a-procuraturii-anticoruptie-a-republicii-moldova/>

dezideratului de intenție a legiuitorului, se impune necesitatea intervenției pentru a acoperi ipoteza în care urmărirea penală a fost condusă sau efectuată de către procurorii care au fost delegați în Procuratura Anticorupție.

Astfel, pentru asigurarea principiilor de participare a procurorului la judecarea cauzei prevăzute la art. 320 alin. (1) din Codul de procedură penală, considerăm oportun de a completa alin. (5²) al articolului V din Legea nr. 245/2023 cu propoziția: „În cazul în care procurorul care a condus sau efectuat urmărirea penală nu mai activează în Procuratura Anticorupție, se aplică dispozițiile art. 320 alin. (1) din Codul de procedură penală”.

Suplimentar, atragem atenția asupra necesității respectării exigențelor de tehnică legislativă. În acest sens, urmează a se expune modificările legilor în ordine cronologică a adoptării acestora așa cum stabilește dispozițiile art. 63 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În contextul celor menționate, Guvernul susține proiectul de lege, cu luarea în considerare a tuturor obiecțiilor și recomandărilor de îmbunătățire expuse mai sus.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 911

от 22 ноября 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения на проект закона о внесении
изменений в некоторые нормативные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение на проект закона
о внесении изменений в некоторые нормативные акты.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрассигнует:

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару